

Тыа хаһаайыстыбата — сүрүн дьарыкпыт

Ааспыт сылта "Сага олох" хаһыат иһинэн пресс - күөн үлэтин садалаабыта. Бу кинигэ кэлэн кэпсэтин таһаарбыт ыалдьыттар хайаа дараагы хаһаака тахсалара үтөскэ кубулуйда. Бүгүнтү ыалдьыттарбыт улууспут бинр бастын "Дулдалаах" бааһынай хаһаайыстыба баһылыга Виктор Викторович уонна иһин олохун эрэллээх аргыһа,

хайловна Саввина сүбөлээн - амалаан, үөрэтэн - такайан санааларын бөдөрөгөһүтэ, сүннүүн булларбыта. Виктор Викторович салалталаах "Дулдалаах" бааһынай хаһаайыстыба 1993 сыллаахха Болтоно нэһилиэгэр биир бастакынан төрүөлүбүтэ. Билигин үс чилиэннээх Хаһаайыстыба төбөлөөрүнүн барыта 70-тан тахса ынах-сүөһү, 50 сыспай сипэллээри иһтэн туруорал-

лааларынан иһилик дьону-гар туһалаах буолуо дьэн, ветеринарнай учаастагы тутан биэрбиттэр. Калинин өнөө эбии тарам туһуттар. Иһиликкэ спортнай саала, уһууаан тутарга элбэх көмөнү өтөрбүттар. Быһыл ыгыттылыбыт "Манчаары ооньууларын" чэрчитинэн сага тутууларга мас хайытан улахан көмөлөөхтөр. Иһиликкэ кырдыастарыгар чэпчэтиллээх

хайта айыгыта турумууттар. Сарсыарда бизэс чааска туран ынахтарын өлөрөн-астаан, күөһэ эһиги айынаан куораты булбуттар. Нөгүө күнүтүр алта чааска быһастапка-дьяарбанга буолар сиритэр тивийэнэр Диринтэн сыһыар биир дойдулаахтарын, улууска "Байылыат тивэргэн - 2013" номинация кыһылылаахтарын - Осиповтары кытта кээкэллээ турууан кэбиститтэр. Икки

вич Борисовка, Правительствона улахан махталларын биллэрэллэр. Улуус баһылыгынан Андрей Тимофеевич Ногович талыллан үлэ - хамнас сөптөөхтүк, өссө кимиллээхтик салаллан, төрүллэн эрэрин бэлэтииллэр. "Откорма площадкalara төрүлүлүлэр өссө сайдан иһэригэр бага санаалаахпыт. Бу хаһысканы сөбүлээтибит. Сүөһү төбөтө арыйабытылар болорго уурабыт саа-

РЕДАКЦИЯ ЫАЛДЫТТАРА — БАСТЫН БААҢЫНАЙДАР

күн хотун кэргэнэ Марфа Васильевна Платоновтар

Балаан ыһын 26 күнүгэр П.Барахсанов аатынан Сыннаалан уонна кулгуура парикатыгар Предприниматель күнүгэр аналлаах "Байылыат тивэргэн" быһастапка-дьяарбанга куонкуруһа буолан аапыта. Улуус нэһиликтэригэтан биирдий дьэ кэргэн кыттан нэһиликтэригэ аатын ааттаппыттар, куонкурууска көмүскөбүттар. Быһастапка-дьяарбанга сүрүн куонкуруһун дүүһүтүүр - сыаналыыр көрүктөрү олус күөн хабаннаах этилэр. Ол курдук, хамандалар аһамыт анал миэстэни кэргэтиллэрин көрүтүттар, өдүрүт аһын көрүктөрүнүн элбөк, кэпсэрбэлээһин арааһа уонна ахсаана учуоттамыта, эти, сымылыты уонна өдүрүт аһын, кэпсэрбэлээри атылааһын таһыма кытта болормоһо турбута. Сайынны уонна дьэ иһилээри сибөккү арааһа, сэдэх үүнээйилэр уонна өдүрүт аһын үүнээригэ дүүһүтүүр сүбө ырыгытылар эмээ киирбитэ. Оһон, күрэхтөһөөччүлэр эрдэттэн тэринэн кэлэн, үөрэ-көтө аһамыт миэстэлэрин кэргэтиэн кэбиститтэр. Куонкуруһун улуус дьаһалтатыгтан оһо аймах уонна дьэ кэргэн дьыһлатын специалиһа Т.И.Бушкова, тыа хаһаайыстыбатын управлениегын специалиһа М.М.Саввина, "Чурапчы" ТХПК сөбүдүссөй А.П.Кузьмина иһлээн садалаан, кыһылылаахтары быһаарбыттар.

"Байылыат тивэргэн" номинация 1-кы миэстэ Зинаида Дмитриевна, Николай Николаевич Осиповтар (Дирин нэһилиэгэ) ыһылар, 2-с миэстэ Татьяна Егоровна, Терентий Иванович Романовтар (Кытаанах нэһилиэгэ) уонна 3-с миэстэ Любовь Михайловна, Анатолий Николаевич Филипповтар (Хайахыт нэһилиэгэ) тиксипиттэр. "Сэдэх өдүрүт аһа" бириккэ Марфа Владимировна, Григорий Константинович Чичиниковтар (Хатылы нэһилиэгэ) тиксипиттэр. "Хаһаастаах дьэ кэргэн" номинация кыһылылааһынан Мотрена Семеновна, Юрий Николаевич Адамовтар буолбуттар.

Күрэх биир сонун ис хоһоонноох "Сэдэх сибөккү" дьэн күрүнэр бириккэ Марфа Васильевна уонна Виктор Викторович Платоновтар дьэ кэргэн тиксэн тураллар. Оһон сирдэтэн, бийиги ыалдьыттарбыт куоракка улуус аатын көмүскүү барар булбуттара. Долгуууларга хамна барыай, улахан эгэ. Ол гынан тыа хаһаайыстыбатын управлениегын специалиһа Мария Мин-

лар Сынна аайы "Чурапчы" ТХПК-ны кытта дуогабардаһан уолуута дьэн 50 төбөнү дьонтон хомуйан иһтэн, көрөн иһтэн, күһүн туттараллар. Уолуута дьэн анал площадкалаахтар, базалаахтар. Хаһаайыстыба ага баһылыга бөйгө докумуон экирэттиһэн, сыраллаһан 70 га оттуур сирдэрин чааһынай бас билигэ өһотторбүттар. Ону таһынан 20 га бааһына сирин арендаһан сир кытта үлэтиллэр. Ынах турар хотонноохтор, сыгы аһылар хааччактаахтар. Иһиликтэн сага сылгы базата туттар бага санаалаахтар.

Марфа Васильевна уонна Виктор Викторович икки кыһык өрлөөхтөр. Оһолоро иһтэн оһуоланы бүтэрэн Дьокуускай куоракка үөрэнэллэр. Кыра кыһы Сайына М.К.Ахматов аатынан ХИФУ, улахан кыһы Александра медиярискэй колледж студенткалара. Сайынны сыһыалаан кэмигэр үлэтиэн туора турбакка төрөспүтүгэр күүс-көмө буодаллар.

Дьэ ис-тас өттүн өһостору уонна нэһилик дьомутар туһалаах буоллун дьэн бизэ сыллааһыта "Кедр" дьэн пилорама ылыммыттар. Ону таһынан эт эрбиер станоктаахтар. Улуус киирбиттэн, Түөһүттэн, ону аһан Тааттагтан кытта кэлэн өттөрүн эрбэтан бараллар. Бу маньык станок Болтоно нэһилиэгэр сөрүтөх буолан сакаас киирэр турар.

Платоновтар дьэ кэргэн нэһилик общественнай өһолор көхтөөхтүк кытталлар. Ол курдук Виктор Викторович эр дьон ансамблыгар ыһылар. Аһагар сүбэлэригэр уонна быһыбар хамыһыһыаттар кыттан, общественнай үлэни үлэһэн кэллэ. Байылыгын бага са-

сыананан күһүн аайы эт эрбээн абырыһылар.

Марфа Васильевна Болтоно нэһилиэгэтан биир туттаах кыһыта, 22-с сылын ветеринарнай бырааһынан бөрүһүлээхтик үлэтиэр. Сайынны сыһыалаан кэмигэр өдүрүт өлөрдуутунан, сир аһын хомуйуунан, сибөккү үүнээригэтиһэн дьарыктанар. Байылыат тивэргэн" куонкурууска сибөккү арааһын киилэһэн кыттылы ыһыта. Оһо "Сэдэх сибөккү" бириккэ тиксипиттэ. Маньык таһымаах куонкурууска бастакыларын кыттылы ыһаллар. Ол курдук, Марфа Васильевна сыл аайы "пегуния" араас көрүгүн барытын, "дельфиниуму", "могочеткалары", "гуамания", "можевика", "доброе утро" курдук сэдэх сибөккүлэри үүнээрэр. Маны таһынан бизэ көрүн талааһы өлөрдубут. Виноград сипэтигэ сурунаалтан суруттаран ыһан үүнээригэ, быһыл ас биирэн, амсайыттар. Саха сиритэр виноград үүнүүн сөп эбит дьэн быһаарар. "Бу барыта кыһы ис дуһаһыттан, төһө көрөн-иһтэн үүнээригэтан олус тутулукаах. Хас биирдий сибөккүгэ, үүнээйигэ туспа көрүү-иһти ирдэнэр, куруук кэпсэти, иһэригэ сыһынаххааххын. Улууспутугар ыһылар Сибөккү бырааһыныгар куруук сыһыабыт, тэрээһин сыһытан сыл түһсөн иһэр" - дьэн бөлүгэтан эгэр.

Платоновтар быһыл улахан сиптиһилээхтэр. Дьокуускай куоракка ыһылыбыт "Ас-үөл-2013" быһастапка-дьяарбанга киирэн кыттылы ыһан иһин тутуурдаах, өттүк харалаах кэлбиттэр. Тыа хаһаайыстыбатын управлениегын этигитин ыһынан Чурапчыга ыһытылыбыт куонкуруус сарсыгы күнүгэр Дьокуус-

күһнээх көрүү түмүгүнэн, бийиги ыалдьыттарбыт, Платоновтар республика үрдүнэн "2013 сыл бастыг фермерскэй хаһаайыстыбата" номинация иһкис миэстэниһылан анал сертификатынан наһарадаланылар.

Ону таһынан бу күн Виктор Викторович "Саха Республикагын тыа хаһаайыстыбатын туйгуна" бөлиэни мөөһүтүр Иван Иванович Слепковтан ыһан үөрүүтэ өссө үрдэбит. Быһырыһын Виктор Викторович "Урбаан эйгэтигэр өһотүн иһин" бөлиэһэн наһарадалааһыта, оһон эрэй ханан эр тиллэн, маньык государственнай наһарадаларга тиксипиттэ кэрэхсэбиллээх.

Дьоммут бөрт кэпсэһинээх дьон буолан бириккэ ааспыттын билбөккэ хаалыбыт. Кэпсэтибит түмүгэр улууспут бастыг бааһынайдар, холобур өһостор дьэ кэргэммит ыһылыла турар үлэ - хамнаһа, тыа сиритэр туһаайыһыбыт политика санааларын үлэһтиннэлэр. Киилэр, бастыг туран "Тыа сирин биир килим сайдыһытын сыла" биллэриллибиттэр, аһы өссө салгыны бизэ сылы быһа барарынан, Президементигэр Егор Афанасьев-

май сөп. Манна туох эмэ суолу - иһиги тобулан, дьоммут үлэһиллэригэ сиптиһэригэ наадалаах. Дьэ тутуугутар тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктаначчыларга анал программа олохтоһоро буоллар бөрт буолуо этэ. Ол курдук кииһиһкит иһтиһигэ холбонууттан садалаан, благоустройство киилэригэ тивэ аһыбүл баара буоллар, тыа сиритэр эдэр специалиһтар олохсуйуохтара этэ дии саныһыһын. Нолуок төлөөһүнүн өттүгэр элбэх сүбэ - ама, ыһылы - кэрдий баар буолара буоллар", - дьэн Виктор Викторович санаатын эгтэ. Кииһи уонна чуолаан ыһал иһэтэ Марфа Васильевна "Тыа сиритэр үлэ суох" дьэн этигини утараллар эбит. Бадалаах иһиһкэ билигин усулуобуйа баарын эһэллэр, Болтоноһо холобур суол да баар, оһон кэлэр барар кыах улахан дьыллэр. Холобур парикмахерскэй, прачечнай, массыһына, техника өрөмүһүнүгэр, өһоттор мастарьыһыайдар тыа сиритэр олус наадалаах буолан иһэллэригэ бөлиэтиллэр. Ынах, сылгы иһтэн билигин бөйгэ уонна өрүлөр олохторун хааччыларга бары кыахтар баалларын, элбэх көмө өһотулларын ыһдылар.

Платоновтар куруук хаһыаты, сурунаалы ааһар ыһаллар эбиттэр. "Сага олох" хаһыакка сурутан улуус олохун, араас элбэх сонуну билэ өлөрүлөрүн үөрэ - махтайа билиһиннэрдиһэр. Оһон улууспут дьон бастыг бааһынайдар, дьолун дьэ кэргэн холобурун ыһан "Сага олох" хаһыакка сурутуг дьэн ыһырабыт.

АДЬЯЧКОВСКАЯ.

Алтынны 15 күнэ — хаһыат күнэ

«Сага олох» хаһыакка босхо биллэригэ

КУПОН

Бу купонунан биллэригэ саттыһаһы 15 күнүгэр дьэни ыһыбыт.

Платон КОРКИН, улз, спорт ветерана.

Салгыы педиституска тийээн ил-
тээчи күүнүөн дошкoльнaй сaлaаpы
мaрaнaр cтудeннaры уoннa пpиoдaвa-
тeллeри кытa тэрээнинтэ кытaа
эpдэмэтибит, салгыы биpгэ үлэти-
эpтэ кэпэтибeт. Билip copyкyтy-
лaа CP Нaциoнaльнaй xудoжecтвeннaй
кyдeйa м.л.гылар Саха cиpигэр eпap-
хыи copyкyтyлyбyтэ 20 cылa тyолyгyтyл
бэлиитиpгэ Россия кыттыгaстaах
"Pисyнки вeликиx oтeчecтвeнныx
иcкyceнoв: "Oт Bиктopиa Bacнeцoвa дo
Cyopун Oмoлoнoнa" дeн быыcтaлкa-
ты аһыллыттын тэрээниитер кyл-
тyуpе yоннa иcкycecтвo дeлeгeдлэрин

Бу күн өсөө биэр умнуллубат айдо-
буньдугунзи "Самородок" бассейни кул-
күөх эмгэх ууттар сөгулээбишил
буолар. Бу тэрилтэ директора М.Г.
Кузнецова-Шинкина биэр дойдула-
ахпыт, илэр түөлбө үөскээбит буолан
уара-көтө төрийн итээччи күнүни
50% чапчатылдах, анал инструктор

дышын оре жогорудики туран саралзат-
тыбыт. Искусство - жас бирдиги киши
кутун-сунун таарылар дагыни долтун-
наак, "ким, тогр, хаһан, кайхак" дизи
салгыи бөлөгтө-жоругтө ж.у.у.у.у.у.у.у.у.у.
ай-добулу үөскөтөр, үрдүк таһалати тах-
сарга олук булар суду күүһүн өсөтө-
гүл итердибит. Тутанган туһана
социальной партнердырбытылар. ГЭИ
ЖКК Чуратчылаары филиалын дир
ЕИ Савинига, СР Национальн Ху-
домжественнай музееин генеральнай
дир А.Л. Габеевага, Ил Түмөн депу-
тата, ХИФУ пединститутун
директорылар А.А. Григорьевга, улуу-
стаары писания директорлар Ю.И.
Посельскайга уонна төрөппүттөрбиги-
гөр С.Е. Векжуровага махталбытын ти-
эрдибит.

Бу дөсөнгө бирге сылдьыспыт,
куруутун сүбөлүн-амалыи сылдыар
социальной партнердырбытылар - СР кул-
тууратын үлүөлөк үлөһитиитөр, "Чу-
рапчыи үлүүһүн Бөһүөттөөк гражд-
дыһа В.Д. Пивоварова аһан-мөһөкө
махтал тыһарын этэбит.

Калон иһэр Учутул күтүтүн, са-
лайаччыбыт Мариамна Николаевна
ны "Учитель вековой России" - призна-
ние педагогического труда" Россияттан
мүһөһүнүн наараадалаабытынан
иһөкө төгүл быыбардаачыларын
исторон ыһан улуу Муһуһарын депу-
татынан талаллыбытынан коллектив
аһыттан ис сүрөһитииттан эйрэдизе-
бит уонна үлэтиит өсө үрдүк сийи-
иһири, дьолу-сөргүтү баһарыбит. Бир
идэлэхтэрбитин - "Чуораангык" үһ-
уһуан (сэбиадиссэй А.А. Захарова),
"Лучший детский сад" СР Президиона
гранынан, "Кыһалык" үһуһаан
(сэбиадиссэй В.П. Пудова), "За лучшую
работу с сельским сообществом" номина-
циятан наараадалаабытыранан кол-
лектиттарыи эйрэдизебит.

